

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

จุดมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 ด้านงบประมาณ
 - 1.2 ด้านวิชาการ
 - 1.3 ด้านบุคลากร
2. เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย จำแนกตามวุฒิการศึกษาของบุคลากร ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

สมมุติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับชั้นต่างกันมีศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย จำนวน 77 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,681 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย โดยสุ่มจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายพนักงานส่วนตำบล จาก 77 แห่ง จำนวน 308 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 10 ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยไปติดต่อกับหน่วยงานด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และนัดวันเวลาที่รับแบบสอบถามคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัย ด้านงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง 2 ข้อที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ มีรายได้ที่ได้รับการสนับสนุนจากเอกชนองค์การการกุศลต่างๆ ในการจัดการศึกษาและเรื่องมีการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมพัฒนาครูด้านต่างๆ เช่น การอบรมสัมมนาการศึกษาดูงาน เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 10 มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รองลงมาคือ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและมีการจัดสรรภาษีส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่น

2. ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัย ด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสามารถส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารทางวิชาการให้กับชุมชน รองลงมาสามารถพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัย ด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทราบนโยบายถ่ายโอนการจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา รองลงมา มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร การศึกษา และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ผลการเปรียบเทียบศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาของบุคลากรพบว่าสมาชิกที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัยด้านงบประมาณโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อที่เกี่ยวกับการมีการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมพัฒนาครูด้านต่างๆ เช่น การอบรมสัมมนาการศึกษาดูงาน และเมื่อนำข้อที่เกี่ยวกับการมีจัดสรรงบประมาณส่งเสริมพัฒนาครูด้านต่างๆ เช่น การอบรมสัมมนาการศึกษาดูงาน มีศักยภาพแตกต่างกัน ส่วนด้านวิชาการและด้านบุคลากร ไม่แตกต่างกันทุกข้อรายการ

5. ผลการเปรียบเทียบศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าสมาชิกที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัยด้านงบประมาณโดยรวมแตกต่างกัน

ข้อที่เกี่ยวกับการมีงบประมาณสำหรับค่าที่ดิน สิ่งปลูกสร้างในการจัดการศึกษา มีการจัดสรรภาษีส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่น มีรายได้จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาดำเนินการจัดการศึกษามีการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมพัฒนาครูด้านต่างๆ เช่น การอบรม สัมมนาการศึกษาดูงาน มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาจัดทำห้องสมุดชุมชน และมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีศักยภาพแตกต่างกันและเมื่อนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า องค์การ

บริหารส่วนตำบลชั้น 3 และชั้น 4 มีศักยภาพเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนการพัฒนาจัดทำห้องสมุดชุมชนมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5

ส่วนในด้านวิชาการพบว่าสมาชิกที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีศักยภาพในการจัดการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัยด้านวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เกี่ยวข้องสามารถจัดหาวิทยากร และแหล่งการเรียนรู้ให้กับโรงเรียนแตกต่างกัน

และด้านบุคลากรพบว่าสมาชิกที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีศักยภาพในการจัดการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุโขทัยด้านบุคลากรโดยรวมแตกต่างกัน

ข้อที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนเรื่องอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษามีการวางแผนการสรรหาครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีบุคลากรเพียงพอที่จะสนับสนุนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาแตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ศักยภาพในการจัดการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุโขทัย ในด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาไม่นานมากนัก บางครั้งในเรื่องของระบบการทำงานอาจจะยังไม่เข้าระบบเท่าที่ควร และขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย บุญส่ง อินทโน และคณะ (2542) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบัน และความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองพิจิตร และเทศบาลเมืองหล่มสัก ซึ่งผลการวิจัยพบว่าบุคลากรในองค์การบริหารส่วนโดยภาพรวมการมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ทำให้การบริหารจัดการต่างๆ ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล

2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านบุคลากรไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับการจัดการศึกษา แม้ว่าจะมีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญสม ขอบเจริญ และคณะ (2541) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริม

การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนและ
เลขานุการ คณะกรรมการบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับมาก
การปฏิบัติตามนโยบาย แผนโครงการ และการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหา
อุปสรรคในการส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลางเรื่องที่มีปัญหา
อุปสรรคมากที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมการศึกษา
ขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาได้แก่ การประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วน
ตำบลกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการศึกษา ในเขตที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ

3. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมุติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งแตกต่างกันในหลายประเด็น ได้แก่ การมีงบประมาณสำหรับค่าที่ดิน
สิ่งปลูกสร้างในการจัดการศึกษา มีการจัดสรรภาษีส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้กับ
ท้องถิ่น มีรายได้จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาดำเนินการจัดการศึกษา
มีการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมพัฒนาครูด้านต่างๆ เช่น การอบรม สัมมนาการศึกษาดูงาน
มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาจัดทำห้องสมุดชุมชน และมีการจัดสรรงบประมาณ
สนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีศักยภาพแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 และ
4 นั้นประกอบด้วยบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน และ
ในระดับชั้นต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีภาระหน้าที่ที่แตกต่างกันเป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อ
เตรียมศักยภาพในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดสุโขทัยในตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น อาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านโครงการของ
องค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรมีการศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดหรือเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบกัน